

PERSCOMMUNIQUÉ nr. 19/23

Luxemburg, 31 januari 2023

Arrest van het Hof in zaak C-158/21 | Puig Gordi e.a.

Een uitvoerende rechterlijke autoriteit mag de tenuitvoerlegging van een Europees aanhoudingsbevel in beginsel niet weigeren op grond van de onbevoegdheid van de rechterlijke instantie die de gezochte persoon in de uitvaardigende lidstaat moet berechten

Deze autoriteit moet die tenuitvoerlegging echter weigeren indien zij vaststelt dat het gerechtelijk apparaat van deze lidstaat structurele of fundamentele gebreken vertoont en dat de rechterlijke instantie die de gezochte persoon in die lidstaat moet berechten duidelijk onbevoegd is

De Spaanse hoogste rechterlijke instantie legt het Hof van Justitie vragen voor die zijn gerezen in het kader van de vervolging die tegen voormalige Catalaanse leiders is ingesteld na het op 1 oktober 2017 gehouden referendum over zelfbeschikking voor de autonome regio Catalonië (Spanje). Sommige verdachten, waaronder Lluís Puig Gordi, hebben Spanje verlaten en tegen hen zijn Europese aanhoudingsbevelen (hierna: „EAB's”) uitgevaardigd. De Belgische rechterlijke instanties hebben geweigerd om gevolg te geven aan het tegen Puig Gordi uitgevaardigde EAB. Zij waren van oordeel dat er een gevaar bestond dat zijn recht om te worden berecht door een bij wet ingesteld gerecht zou worden geschonden, aangezien er geen uitdrukkelijke rechtsgrondslag was voor de bevoegdheid van de Spaanse hoogste rechterlijke instantie om de gezochte personen te berechten.

De Spaanse hoogste rechterlijke instantie vraagt zich af of een uitvoerende rechterlijke autoriteit mag weigeren een EAB ten uitvoer te leggen door zich te beroepen op een grond tot weigering van de tenuitvoerlegging die niet in het kaderbesluit betreffende het EAB¹ is opgenomen of door te stellen dat de uitvaardigende rechterlijke autoriteit (in het onderhavige geval de Spaanse hoogste rechterlijke instantie) niet bevoegd was om het betrokken EAB uit te vaardigen. Voorts heeft zij twijfels over de voorwaarden waaronder de met de tenuitvoerlegging van een EAB belaste rechterlijke autoriteit (in de onderhavige zaak de Belgische rechterlijke instantie) de tenuitvoerlegging van dat EAB mag weigeren wegens vermeende schending van de grondrechten van de verdachte. Zij wenst met name te vernemen of de uitvoerende rechterlijke autoriteit daartoe de bevoegdheid kan beoordelen van de rechterlijke instantie die de gezochte persoon zal moeten berechten in geval van diens overlevering aan de uitvaardigende lidstaat.

De Spaanse hoogste rechterlijke instantie wijst er tevens op dat zij uitspraak moet doen over de handhaving of de intrekking van de bestaande EAB's en wenst van het Hof te vernemen of eventueel nieuwe EAB's mogen worden uitgevaardigd.

Het Hof (Grote kamer) herinnert eraan dat **de beginselen van wederzijds vertrouwen en wederzijdse erkenning tussen de lidstaten** de hoeksteen vormen van het stelsel van rechterlijke samenwerking in het kader

¹ Kaderbesluit 2002/584/JBZ van de Raad van 13 juni 2002 betreffende het Europees aanhoudingsbevel en de procedures van overlevering tussen de lidstaten - Verklaringen van sommige lidstaten bij de aanneming van het kaderbesluit (PB 2002, L 190, blz. 1), zoals gewijzigd bij kaderbesluit 2009/299/JBZ van de Raad van 26 februari 2009 (PB 2009, L 81, blz. 24).

van het EAB. Het Hof onderstreept echter ook dat **het grondrecht op een eerlijk proces** van het grootste belang is. Dit recht waarborgt namelijk dat alle door de justitiabelen aan het Unierecht ontleende rechten worden beschermd en dat de gemeenschappelijke waarden van de lidstaten worden gevrijwaard. In het licht van deze beginselen en dit recht beantwoordt het Hof de vragen van de Spaanse hoogste rechterlijke instantie als volgt:

Een uitvoerende rechterlijke autoriteit kan de tenuitvoerlegging van een EAB niet weigeren op basis van een grond tot weigering van de tenuitvoerlegging die uitsluitend voortvloeit uit het recht van de uitvoerende lidstaat. Anders zou het kaderbesluit niet op uniforme wijze worden toegepast en zouden de lidstaten de omvang van de verplichting tot tenuitvoerlegging van EAB's vrijelijk kunnen bepalen. Het Hof voegt daaraan toe dat **een weigeringsbeslissing, genomen na een passend onderzoek, de uitzondering moet zijn.**

De uitvoerende rechterlijke autoriteit kan echter een nationale bepaling toepassen volgens welke de tenuitvoerlegging van een EAB wordt geweigerd wanneer die tenuitvoerlegging zou leiden tot schending van een in het Unierecht verankerd grondrecht. De strekking van deze bepaling mag evenwel niet verder reiken dan de verplichting tot eerbieding van de grondrechten als bedoeld in het kaderbesluit, zoals uitgelegd door het Hof.

Voorts mag de uitvoerende rechterlijke autoriteit niet nagaan of een EAB is uitgevaardigd door een rechterlijke autoriteit die daartoe krachtens het nationale recht van de uitvaardigende lidstaat bevoegd is en mag zij de tenuitvoerlegging van het EAB niet weigeren wanneer dat volgens haar niet het geval is.

Wanneer de gezochte persoon beweert dat hij na zijn **overlevering** aan de uitvaardigende lidstaat (in het onderhavige geval Spanje) zal worden blootgesteld aan **schending van het grondrecht op een eerlijk proces**, doordat hij zal worden berecht door **een rechterlijke instantie die daartoe niet bevoegd is**, moet **de uitvoerende rechterlijke autoriteit** (in de onderhavige zaak de Belgische rechterlijke instantie) **daarentegen** de gegrondheid van die bewering beoordelen in het kader van de tweestappentoets die in de rechtspraak van het Hof is vastgesteld. Deze autoriteit moet dus:

1. eerst nagaan of **een reëel gevaar bestaat dat dit recht zal worden geschonden wegens structurele of fundamentele gebreken inzake de werking van het gerechtelijk apparaat van de uitvaardigende lidstaat of wegens gebreken die afbreuk doen aan de rechtsbescherming van een objectief identificeerbare groep personen waartoe de betrokkene behoort;**
2. vervolgens, in voorkomend geval, **concreet en nauwkeurig** onderzoeken **of er**, gelet op de persoonlijke situatie van de betrokkene, de aard van het strafbare feit en de feitelijke context, **zwaarwegende en op feiten berustende gronden bestaan om aan te nemen dat de betrokkene een dergelijk gevaar zal lopen in geval van overlevering aan die lidstaat.**

De tenuitvoerlegging van een EAB kan slecht worden geweigerd op grond van de onbevoegdheid van de rechterlijke instantie die de gezochte persoon zal berechten indien de uitvoerende rechterlijke autoriteit tot de slotsom komt dat er in de uitvaardigende lidstaat sprake is van dergelijke gebreken en dat die rechterlijke instantie duidelijk onbevoegd is.

Het Hof voegt daaraan toe dat de uitvoerende rechterlijke autoriteit, gelet op **de verplichting tot loyale samenwerking**, de tenuitvoerlegging van een EAB niet kan weigeren op basis van de duidelijke onbevoegdheid van de rechterlijke instantie die de gezochte persoon moet berechten, **zonder eerst** de uitvaardigende rechterlijke autoriteit overeenkomstig het kaderbesluit **te hebben verzocht om aanvullende gegevens.**

Tot slot **oordeelt het Hof dat meerdere opeenvolgende EAB's kunnen worden uitgevaardigd** tegen een gezochte persoon om zijn overlevering door een lidstaat te verkrijgen nadat die lidstaat de tenuitvoerlegging van een eerste EAB ten aanzien van deze persoon heeft geweigerd. De tenuitvoerlegging van een nieuw EAB mag **echter niet leiden tot schending van de grondrechten** van die persoon en de uitvaardiging daarvan moet **evenredig** zijn.

NOTA BENE: De prejudiciële verwijzing biedt de rechterlijke instanties van de lidstaten de mogelijkheid, in het kader van een bij hen aanhangig geding aan het Hof vragen te stellen over de uitlegging van het recht van de Unie of over de geldigheid van een handeling van de Unie. Het Hof beslecht het nationale geding niet. De nationale rechterlijke instantie dient het geding af te doen overeenkomstig de beslissing van het Hof. Deze beslissing bindt op dezelfde wijze de andere nationale rechterlijke instanties die kennis dienen te nemen van een soortgelijk probleem.

Voor de media bestemd niet-officieel stuk, dat het Hof van Justitie niet bindt.

De [volledige tekst en de samenvatting](#) van het arrest is op de dag van de uitspraak te vinden op de website CURIA.

Contactpersoon voor de pers: Stefaan Van der Jeught ☎ (+352) 4303 2170

Beelden van de uitspraak van het arrest zijn beschikbaar via "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106

Volg ons!

